

MULTIFUNCIÓN + GESTOR DOCUMENTAL

Levante-EMV » [En Domingo](#)[Suscriptor](#)

0 | 0

[Eclesiàstics valencians i amors](#)

Les dones de l'arquebisbe

Bernat Fenollar, Alexandre VI i el Patriarca foren dignitats de l'església valenciana amb relacions peculiars amb les dones

17.01.2016 | 04:15

Una correspondència amorosa, un poemari eròtic, una antològica orgia vaticana, dones emparedades, dones barbudes, místiques exaltades... s'hauria de fer un llibre de les relacions peculiars del eclesiàstics valencians amb les dones.

FRANCESC J. HERNÁNDEZ S'hauria de fer un llibre sobre la relació de les dignitats de l'església valenciana amb les dones. Si es fera el llibre, hauria de dedicar un capítol a Bernat Fenollar, que desempeñà càrrecs a la catedral valenciana i mantingué correspondència literària i amorosa amb Isabel Suaris. Fenollar també va participar en el poemari col·lectiu «Lo procés de les olives», un debat en vers sobre les capacitats amatòries de joves i vells, és a dir, sobre quins són aquells que millor es «mengen» les «olives». Fenollar hi defensà que l'home, en «seixantener», ja no pot «traure d'aquelles pinyol» i la «vella virtut» del «caragol» serà «avorrir» les «genives».

El Banquet de les Castanyes, fotograma de la sèrie «The Borgias».

Si es fera el llibre, més d'un capítol mereixeria el papa Borja Alexandre VI, que tal vegada va batre el rècord d'orgia vaticana amb el seu «banquet de les castanyes», celebrat el 31 d'octubre de 1501. En aquesta banquet o ball, segons el diari del prelat alsacià Johann Burchard, participaren activament cinquanta «meretrices honeste, cortegiane nuncupate». A la gran sala, les cinquanta cortesanes nues havien de reptar entre canelobres per agafar castanyes amb la boca, una coreografia que fou el preàmbul d'una orgia desenfundada. El dramaturg i metge alemany Oskar Panizza va inspirar-se en aquests fets per compondre una delirant obra de teatre, «El concili de l'amor» (1894), que li valgué la condemna a un any de presó. Va defensar-se aduint els textos de Burchard i afirmant en la seua apologia que realment s'havia quedat molt curt en la seua peça teatral.

També si es fera el llibre sobre les dignitats eclesiàstiques i les dones mereixeria atenció Juan de Ribera, arquebisbe de València (1569-1611) i virrei del Regne (1602-1604), que detení també la dignitat de Patriarca d'Antioquia. No tenim notícia d'activitat eròtica del Patriarca (ni podem tenir-la, per la moral estrictíssima de la Contrareforma), però sí una certa afició, entre pastoral i morbosa, per les dones.

El Patriarca i les dones

El Patriarca mantingué un viu interès per tot allò que fóra exòtic, com palesa la important col·lecció d'animals de terres llunyanes que aconseguí arreplegar. Als inventaris del palau trobem el detall dels mamífers i les aus reunits a les seues dependències i horts: «tres ciervos una hembra y uno macho y una servatilla y un paxaro llamado guacamaio», «onze jaulas de junco y yerro muy viejas con tantos paxaritos y dos pares de tórtolas», «dos abestruces, el uno macho y el otro hembra», «dos signes los dos hembras, un puerco espín y quarenta y cinco pájaros diferentes que estavan en dos jaulas» i «25 pavos Reales entre machos y hembras». Així mateix tenim notícies que el rei Felip III es mostrà interessat en veure un tigre que tenia l'arquebisbe de València. En els llibres eclesiàstics també hi ha constància del pagament a un ordinari, anomenat Juan Serrano, per l'encàrrec de portar un lleó, propietat del Patriarca, a Madrid, per la qual cosa cobrà 150 reals castellans de les arques de l'eclesiàstic. Potser aquest fet inspirà Cervantes. Cal recordar que en la segona part d'«El Quixot», cap. XVII, el «hidalgo» Alonso Quijano es troba amb un carreter que porta a la cort un carro amb uns lleons, enviats pel «general de Orán». Seria aquest general un alter ego del Patriarca d'Antioquia? Als horts de Juan de Ribera també hi hagué un parell de caimans, enviats pel virrei del Perú el 1606. Un d'ells, l'anomenat Lepanto, es conserva encara momificat a l'entrada de l'església del Col·legi del Corpus Christi de València, habitualment anomenada del Patriarca. És el cèlebre «Drac del Patriarca» de la rondalla de Blasco Ibáñez.

Santander
El seguro de vida ADSL
saldo
agua
teléfono

Cuponísimo
Bodega Vera de Estenas
Visita viñedo y bodega
Más ofertas en cuponismo.levante-emv.com

ANTES 15€ -34% 9,90€

Una barbuda, una mística

Potser per aquest interès per les creatures exòtiques, el Patriarca convidà Brígida del Río al seu palau. Brígida era una dona barbuda, nascuda a Penyaranda, a la qual l'arquebisbe va fer pintar. A canvi de la seua estada al palau i de servir de model, Brígida rebé compensacions econòmiques, com ara una de dotze reals consignada en un document de novembre de 1591. El quadre fou venut el 1615 i probablement arribà a la col·lecció de la Sarsuela. La mateixa dona barbuda fou retratada per Juan Sánchez Cotán en un quadre que es pot veure al Prado.

Per les seues funcions pastorals, tal vegada amanides amb el gust per allò inhabitual, el Patriarca feia visites a les monges emparedades que hi havia a València. Tenim constància de la que va fer a les dones que hi havia a l'església de Sant Llorenç el 6 de març de 1571. Un segle abans ja hi havia emparedades en vida a València, com palesen uns versos del «Spill» de Jaume Roig, que parlen d'una dona reclosa, per voluntat pròpia o aliena, a la torre d'una església pròxima a l'actual Mercat Central: «Dins la caseta / de parets feta / hi fonch tancada: / emparedada / sola reclusa». En temps de la Contrareforma hagué de augmentar aquest fenomen. Marcos Antonio Orellana, qui va escriure un «Tratado de las mujeres emparedadas», explicà que n'hi hagueren junt a les esglésies de Sant Esteve, Santa Caterina, Sant Andreu, Sant Nicolau i la Santa Creu (la del Carme). Orellana dóna, fins i tot, el nom de les emparedades que visità el Patriarca: Madalena Calabuig, Catalina Vesant (o Besant), Gerònima i Martina Franca i Esperanza Aparicio. Un document notarial de 1595 (24 anys després de la visita) arreplega encara la presència de Magdalena, Martina i Esperanza emparedades a Sant Llorenç.

També cal fer esment de la relació del Patriarca amb Margarita Agullona, una dona de Xàtiva que ingressà en el tercer orde regular de Sant Francesc. Margarita tenia arrapaments místics que interessaren vivament al Patriarca. De fet, l'arquebisbe acompanyava Margarita quan va morir en desembre de 1600. Cinc anys després del falliment, el Patriarca ordenà que desenterraren el cos de la monja i el traslladaren al Col·legi del Corpus Christi, on fou soterrada de manera extraordinària. Després de morir la monja, el Patriarca ordenà la composició d'una «Relación breve de la vida, virtudes y milagros de Margarita Agullona», on es descriuen aquells arrapaments d'extasi i també, amb una certa ingenuïtat, els combats que la monja lliurava contra el dimoni. Segons la «Relación breve» el maligne li llançava pedretes a la porta de la cel·la, imitava la seua veu per confondre les altres monges, li desbaratava el llit de canyes on dormia, amb unes rajoles per coixí, li llevà l'ungla d'un dit d'un peu o se li aparegué amb la forma d'un clergue que s'havia penjat a un poble de La Costera.

La «Relación breve» inclou cartes enviades per la monja al Patriarca, on ella li descriu els seus episodis místics i les visions, i que sempre signa com: «ovejuela descarrada» «pobre ovejica» i altres fórmules semblants. Així mateix, el Patriarca encomanà que pintaren diversos quadres de la monja franciscana. Malgrat la relació de miracles que es descriu en la «Relación breve» i el fet que el seu cadàver estiguera incorrupte quan fou traslladat (el que seria, segons el pensament de l'època, un indicatiu de santedat), no se li va obrir procés per canonitzar-la.

Compartir en Facebook

Compartir en Twitter

Temas relacionados:

Banquet Bernat Fenollar Borja Alexandre VI Capítol El caragol Església valenciana Isabel Suaris Johann Burchard Juan de Ribera Oskar Panizza Vella Vers

Publicidad

Peritos tasadores

Gabinete Pericial Gómez Ferrer, especialistas en peritar siniestros
www.peritaciones-gomez-ferrer.com

Habla con fluidez

¡El método experimental de aprendizaje de idiomas conquista España!
noticias-de-hoy.com

Art I Dent

Implantología dental de carga inmediata. Financiación hasta 36 meses sin intereses.
clnicadentalartident.es

Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO
[Mapa web](#)

C. Valenciana

Valencia
El tiempo
Transportes en Valencia
Tráfico en Valencia
Cartelera de cine
Fallas
Servicios

Clasificados

tucasa.com
Iberpisos
Iberanuncio
Ibercoches
Iberempleo
Anuncios breves
Cambalache

Especiales

Lotería Navidad
Lotería el Niño
Fórmula 1
Premios Cine
Premios Globos de Oro
Elecciones Generales
Resultados Elecciones

levante-emv.com

Contacto
Atención al lector
Conózcenos
Localización
Club Diario Levante
Política Medioambiental
Aviso legal
Política de cookies

Publicidad

Publicidad

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica
Diari de Girona | Diario de Ibiza | Diario de Mallorca | Empordà | Faro de Vigo | Información | La Opinión A Coruña | La Opinión de Málaga | La Opinión de Murcia | La Opinión de Tenerife | La Opinión de Zamora | La Provincia | La Nueva España | Levante-EMV | Mallorca Zeitung | Regió 7 | Superdeporte | The Adelaide Review | 97.7 La Radio | Euroresidentes | Lotería Navidad | Premios Cine